

Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp

11 november 2024 raadscommissie SOB woordvoering Dijkkwartier

Uiteraard ligt bij onze woordvoering de nadruk op het belang van echte participatie. Het Dijkkwartier, een project dat een hele nieuwe woonwijk betreft langs onze geliefde Dijk, gaat namelijk iedereen aan, en niet alleen de direct betrokkenen.

En let wel, politieke partijen, wanneer we hier een kruisje zetten en hiermee akkoord gaan, gaat het niet alleen over dat deel wat bij de Kanaalweg is, maar het gaat over alle fasen van het dijk plan.

En dat is van de Veerhaven tot en met de Dorus Rijkersstraat en Hofjes.

Dit project heeft verstrekkende gevolgen en niet alleen voor de direct belanghebbenden en omwonenden. En wij moeten keer op keer vaststellen dat de inwoners niet daadwerkelijk betrokken zijn geweest bij de besluitvorming rondom dit project.

Wij hebben als fractie herhaaldelijk gevraagd om een referendum. Een besluit van deze omvang moet namelijk niet alleen in de handen liggen van de Raad, maar juist ook bij de inwoners zelf. De participatie tot nu toe is vooral gericht op informeren. En dat is simpelweg niet genoeg en onacceptabel.

Onze inwoners verdienen niet alleen een uitleg, maar ook een kans om actief hun mening te laten gelden in een besluit dat hun directe leefomgeving raakt.

Daarnaast vraag ik me dan ook af of slechts één commissievergadering voldoende is voor kritische vragen die dit project oproept.

De gemeente draagt hier namelijk een aanzienlijk financieel risico, en we hebben nog onvoldoende zekerheid over de gevolgen voor onze zeedijk, onze primaire waterkering. Daarbij staat de woningstichting als belangrijke partner in dit project momenteel onder toezicht van de autoriteit Wooncorporaties.

Ik doe daarom ook een dringend beroep op het college en de raad: stel dit besluit uit.

Geef ons de tijd om niet alleen de raad, maar samen met de inwoners de keuzes te maken. Zeestad geeft heel veel geld uit om dit project te promoten. Dan is er naar onze mening ook budget voor een referendum. Het stadhuis en een nieuwe buurt op, aan, tegen, onze dijk zijn bij uitstek geschikt voor een referendum.

Dan kom ik nu bij de stukken die er liggen. Het zijn er een tiental in totaal.

1. Visiewest 8, 2021: Het document schetst wel een heel positief beeld van het dijkkwartier en richt zich op de positieve impact op Den Helder. Echter, er zijn weinig concrete details over het behoud van het karakter van de Zeedijk. En in deze uitgebreide reclamefolder ontbreekt een kritische evaluatie over mogelijke nadelen.

2. Document 2: Impressie Bestuursessie 2022: Hierin wordt gesproken over het belang van gemeentelijke samenwerking. De financiële risico's voor de gemeente worden echter niet uitvoerig besproken. En het is onduidelijk in hoeverre de gemeente garant staat.
3. Het derde document: Impressie Buurtronde en Info 2022: Dit document bevat input van bewoners over leefbaarheid en groen, maar biedt geen diepgaand antwoord op de bezwaren. Inspraakmomenten worden genoemd, maar een referendum of intensievere burgerparticipatie komt niet aan bod. Wederom geen zeggenschap.
4. Document nummer 4: dat is verslag expertmeeting. Er wordt in dit verslag enkele technische punten besproken, maar de mogelijke gevaren van bouwen op, aan, tegen, een primaire waterkering wordt minimaal benoemd. Er ontbreken bijvoorbeeld referenties naar vergelijkbare bouwprojecten.
5. Dan nummer 5: het verslag van het werkatelier. Ideeën van bewoners zoals groenvoorzieningen zijn opgenomen. Er zijn echter geen concrete toezeggingen die aansluiten op de zorgen over de impact op de bestaande wijk in dit stuk. Papieren participatie noemen wij dit. Maar in de praktijk, niets zeggend.
6. Document 6: Mobiliteit notitie Sweco januari 2023: Deze notitie gaat uit van minder parkeerruimte door deelmobiliteit. Wij gaan volgens dit stuk onze auto met elkaar delen. Dit zegt feitelijk alles over dit stuk. Dit is natuurlijk te absurd voor woorden om het op deze manier te kunnen verkopen. Verder is er in dit stuk een gebrek aan bewijs over het effect op de omliggende buurten en straten. Er is dus een groot risico dat parkeerdruk verschuift naar andere gebieden.
7. Nummer 7: dat is het pakket van eisen stedenbouw technische eisen 2024: in dit document is te weinig aandacht voor de instandhouding van de dijkfunctie. Dit document geeft geen informatie over samenwerking met waterschappen. En wij vinden dit zorgelijk.
8. Ontwikkelingsplan 15 oktober: Dit plan bevat financiële ramingen, maar lijkt weer meer op een reclamefolder met een hoog WC-eend gehalte. Wanneer er daadwerkelijke cijfers geboden worden, wordt er te weinig rekening gehouden met budgetoverschrijdingen.
9. Het negende document: dat is het raadsvoorstel, dus het advies wat voor ligt. Uiteraard wordt er een positief advies gegeven, maar de risicoanalyse blijft beperkt. En het advies benoemt niet expliciet hoe de gemeente zich zou indekken tegen potentiële verliezen. Voor ons als raad heel belangrijk.
10. Het tiende document: dat is het laatste document, dat is de impressiebestuursessie 2024. Dit laatste document geeft een vooruitblik op de impact van het dijkkwartier, maar geeft geen specifieke antwoorden op de eerder gesignaleerde zorgen over de dijkversterking of gemeentelijke garantstelling.

Nu ben ik eigenlijk aanbeland bij onze standpunten en heb deze vergeleken met de documenten:

Woningstichting onder toezicht. Standpunt van ons: het project dijkkwartier moet naar onze mening worden bevroren of uitgesteld, gezien het verscherpte toezicht van de woningstichting Den Helder en de koerswijziging die ook nog aangekondigd is.

Er moet eerst een stabiliteit- en herstelplan zijn voordat er verder financiële risico's worden genomen. De documenten benadrukken de urgentie en de visie van het dijkkwartier voor de gemeente, wat te sturend is op een uitkomst. Dit is een eenzijdige benadering waarop de Raad niet

een gewogen besluit kan nemen en gaat niet expliciet in op de impact van het verscherpte toezicht op de woningstichting.

Dan de burgerinspraak en referendum. Er is onvoldoende inspraak geweest. Ook de documenten verwijzen daarnaar. Er zijn buurtbijeenkomsten en inspraakrondes, maar dit voldoet echter niet aan het niveau van de inspraak van een referendum.

Financiële garantstelling en risico's: Wij moeten zorgvuldig afwegingen kunnen maken voor en over de financiële garantstelling. Zeker gezien de huidige financiële onzekerheden rondom de woningstichting. De financiële risico's worden genoemd in termen van kosten- en budgetoverschrijdingen, maar niet specifiek met betrekking tot de rol van de gemeente als garantsteller.

Wij eisen een gedetailleerde financiële scenario's en risicoanalyses.

Dan de verantwoordelijkheid van de dijkversterking: Het versterken van de dijk behoort niet tot de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar van het hoogheemraadschap. Dus ook alle kosten hiervan hierover en daarnaartoe. In de projectvisie is de dijkversterking een geïntegreerd onderdeel, maar het benadrukt niet expliciet de rol van hoogheemraadschap. Wij eisen duidelijkheid over wie financieel en operationeel verantwoordelijk is voor de dijkversterking binnen het dijkkwartierprojecten. Harde toezicht hierin van eventuele partners.

Dan het punt over vergelijkbare internationale voorbeelden: Dit missen wij. Andere landen zoals Duitsland en het Verenigd Koninkrijk hanteren strenge regelgeving rondom bouwen aan dijken. In de documenten is hierin te weinig een vergelijkend perspectief in de documenten opgenomen. Vraag aan het college, waarom worden dergelijke richtlijnen of samenwerkingsvormen, onderzoeken niet toegepast in het geval van Dijkkwartier? En dan heb ik het over Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap en lokale waterschappen.

Met weinig tot geen vergelijkingsperspectief in de documenten opgenomen bedoelen wij dat de documenten die aangeleverd zijn weinig tot geen informatie bieden over vergelijkbare bouwprojecten. Wat natuurlijk wel logisch zou zijn.

Waarom zit het er niet bij? Want dit soort vergelijkingen zijn voor ons als raad juist essentieel om de risico's van het dijkkwartierproject in te kunnen schatten, te kunnen toetsen aan bestaande praktijkvoorbeelden.

Uiteraard heb ik nog een pleidooi voor het referendum: Onze fractie heeft hier meerdere malen om verzocht. Geen van de politieke partijen heeft het Dijkkwartier in hun verkiezingsprogramma opgenomen.

De opkomst van de verkiezingen is dermate laag dat geen van de partijen kan zeggen: wij hebben genoeg mandaat om hier een beslissing over te nemen. Zonder de inwoners te horen. Willen zij dit wel of willen zij dit niet? Laat ik duidelijk zijn, wij zijn niet tegen bouwen. Integendeel. Er is behoefte aan nieuwe, maar betaalbare woningen.

Vooral op plekken zoals de Kanaalweg, waar nog braakliggend terrein ligt, maar ook de Jan Verfailleweg, Meidoornstraat. Schande dat ze deze flats gesloopt hebben en in dit segment nauwelijks iets voor terugkomt.

En de manier waarop het dijkwartier wordt aangepakt roept voor ons te veel vragen op.

Onze oproep is simpel: Geef de inwoners een stem, niet om politieke standpunten te versterken, maar om Den Helder echt inspraak en zeggenschap te geven over een eigen toekomst.

U kan dus van ons weer een motie-referendum verwachten.

Sylvia Hamerslag